Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

2025/2095(INI)

3.6.2025

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

Εκπόνηση μιας νέας στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας (2025/2095(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγητής: João Oliveira

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Εκπόνηση μιας νέας στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας (2025/2095(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

– έχοντας ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και το αντίστοιχο σχέδιο δράσης, καθώς και τους στόχους του για το 2030 και τον πίνακα κοινωνικών αποτελεσμάτων της ΕΕ,

– έχοντας υπόψη τη διακήρυξη του Πόρτο της 8ης Μαΐου 2021, τις εκ νέου αναληφθείσες δεσμεύσεις στο Κοινωνικό Φόρουμ του Πόρτο του 2023 και τη δήλωση της La Hulpe της 16ης Απριλίου 2024,

– έχοντας υπόψη τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης στο πλαίσιο της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη τον Σεπτέμβριο του 2015,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC), που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 20 Νοεμβρίου 1989,

– έχοντας υπόψη το Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 16 Δεκεμβρίου 1966,

– έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που εγκρίθηκε στο Τορίνο το 1961,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 13 Δεκεμβρίου 2006,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, της 18ης Δεκεμβρίου 2019, για τα δικαιώματα του παιδιού,

– έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση 2013/112/ΕΕ της Επιτροπής, της 20ής Φεβρουαρίου 2013, με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με την πρόσβαση σε αξιοπρεπή και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων με ειδική έμφαση στη φτώχεια των εργαζομένων,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 29ης Απριλίου 2021 σχετικά με την ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 21ης Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε περιόδους κρίσης για τα παιδιά και τις οικογένειές τους,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Μαρτίου 2021, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2023, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας— Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά»,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030»,

– έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με επαρκές ελάχιστο εισόδημα που διασφαλίζει την ενεργό ένταξη,

– έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, της 17ης Ιουνίου 2025, σχετικά με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της φτώχειας,

– έχοντας υπόψη τις σχετικές εκθέσεις του ειδικού εισηγητή των Ηνωμένων Εθνών για την ακραία φτώχεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα,

– έχοντας υπόψη την έκθεση του Ευρωπαϊκού Δικτύου κατά της Φτώχειας, του 2025, με τίτλο «Towards the Eradication of Poverty» (Προς την εξάλειψη της φτώχειας),

– έχοντας υπόψη την έκθεση της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης ATD Fourth World, του 2025, με τίτλο «Paving the Way towards a EU Anti-Poverty Strategy!» (Ανοίγοντας τον δρόμο προς μια στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας),

– έχοντας υπόψη τις εκθέσεις της πλατφόρμας ευρωπαϊκών κοινωνικών ΜΚΟ Social Platform, του 2025, με τίτλο «EU Anti-Poverty Strategy» (Στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας) και «A post-2027 Multiannual Financial Framework for Social Europe» (Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027 για την κοινωνική Ευρώπη),

– έχοντας υπόψη την έκθεση του δικτύου Eurochild, του 2022, με τίτλο «(In)visible

children – Eurochild 2022 report on children in need across Europe» [(Α)όρατα παιδιά – Έκθεση του Eurochild του 2022 σχετικά με τα παιδιά που έχουν ανάγκη σε ολόκληρη την Ευρώπη],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A10-000/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των λαών, και ότι η αναγκαιότητα να εξαλειφθεί η φτώχεια επιτάσσει δικαιότερη κατανομή του πλούτου και πολιτικές που διασφαλίζουν τον αδιαίρετο και οικουμενικό χαρακτήρα των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων·

Προς μια στρατηγική εστιασμένη στην εξάλειψη της φτώχειας

1. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει μια στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας («η στρατηγική»), η οποία θα περιλαμβάνει ως κατευθυντήριες γραμμές και γενικούς στόχους:

   α) την αναγνώριση της φτώχειας ως κατάστασης που παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των λαών·
   β) τον καθορισμό του στόχου επείγουσας εξάλειψης της φτώχειας το αργότερο έως το 2035·
   γ) τον κατάλληλο συντονισμό μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών, καθώς και με τις περιφέρειες, με σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας, για την επίτευξη αυτού του στόχου·
   δ) τη σφαιρική και ολοκληρωμένη προσέγγιση των πολιτικών και των μέτρων για την καταπολέμηση της φτώχειας και τον στόχο της εξάλειψής της ως οριζόντιου κριτηρίου των τομεακών πολιτικών·
   ε) τη συμμετοχή των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας στον καθορισμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών που τους αφορούν με κατάλληλο, αποτελεσματικό και διαφανή τρόπο·

Δικαιότερη κατανομή του πλούτου

2. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τον στόχο της πλήρους απασχόλησης ως κατευθυντήριας γραμμής για τις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές·

3. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν πολιτικές για την προστασία και την προώθηση των εργασιακών δικαιωμάτων και τη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των σταθερών εργασιακών σχέσεων, δίκαιων μισθών, αξιοπρεπών και ασφαλών συνθηκών εργασίας και της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία·

4. συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να εξετάσουν τη σύσταση ενός μέσου για την καταπολέμηση της φτώχειας, το οποίο θα αποσκοπεί πρωτίστως στην καταπολέμηση της ανεργίας και της υποαπασχόλησης, μέσω της καθολικής πραγμάτωσης του δικαιώματος στην εργασία και της επίτευξης του στόχου της πλήρους απασχόλησης·

5. καλεί την Επιτροπή να παρουσιάσει μια πρωτοβουλία για επαρκές ελάχιστο εισόδημα που θα διασφαλίζει την ενεργό κοινωνική και εργασιακή ένταξη με σκοπό την εξάλειψη της φτώχειας, ενώ παράλληλα θα σέβεται τις αρμοδιότητες των κρατών μελών, τις εθνικές ιδιαιτερότητες των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας και την αρχή της επικουρικότητας·

Διασφάλιση του αδιαίρετου και οικουμενικού χαρακτήρα των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων

6. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τη φτώχεια προωθώντας πολιτικές που διασφαλίζουν τον αδιαίρετο και οικουμενικό χαρακτήρα των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων·

7. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν σημαντικά τις δημόσιες επενδύσεις σε πολιτικές που εγγυώνται καθολικές, δωρεάν και υψηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες, λαμβανομένης υπόψη της συμβολής τους για να διαρραγεί ο κύκλος της φτώχειας, ιδίως σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική προστασία, καθώς και η καθολική πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγαση, ύδρευση και υποδομές αποχέτευσης, ενέργεια, μεταφορές, πολιτιστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής·

8. καλεί την Επιτροπή να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προώθηση μιας στεγαστικής πολιτικής που θα διασφαλίζει την καθολική πρόσβαση σε αυτό το δικαίωμα και στο πλαίσιο της οποίας θα εξετάζεται ειδικά το φαινόμενο των αστέγων· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα σχέδιο για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών όλων των πολιτών των χωρών της ΕΕ, το οποίο θα περιλαμβάνει τη δημιουργία πρόσθετης και ειδικής ενωσιακής χρηματοδότησης με σκοπό την επέκταση και τον επαναχαρακτηρισμό του δημόσιου στεγαστικού αποθέματος·

9. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εγκρίνουν αποτελεσματικά μέτρα με στόχο την υλοποίηση της αρχής της «ίσης αμοιβής για ίση εργασία», ώστε να καταπολεμηθούν οι ανισότητες και οι εργασιακές διακρίσεις, ιδίως εκείνες που πλήττουν τις γυναίκες·

10. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν πολιτικές για την ενίσχυση των δικαιωμάτων μητρότητας, πατρότητας και γονεϊκότητας, προάγοντας την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, διευκολύνοντας την επάνοδο των γυναικών στην εργασία μετά την εγκυμοσύνη και την άδεια μητρότητας και διασφαλίζοντας κατάλληλες συνθήκες για τον θηλασμό στον χώρο εργασίας·

11. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την καθολική πρόσβαση σε δημόσια, προσβάσιμη και ποιοτική υγειονομική περίθαλψη για τις μητέρες, τα νεογνά και τα παιδιά·

12. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης με καθολική κάλυψη και αλληλέγγυο χαρακτήρα, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης και αποτελεσματική κοινωνική προστασία των εργαζομένων και των συνταξιούχων και ως μέσο πρόληψης έναντι της φτώχειας·

13. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν τις εκφάνσεις της λεγόμενης συγκεκαλυμμένης φτώχειας, να καταπολεμήσουν τον στιγματισμό των ατόμων σε κατάσταση φτώχειας και τη μη αξιοποίηση των διαθέσιμων κοινωνικών παροχών, και να λάβουν υπόψη το γεγονός ότι οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι εθνοτικές μειονότητες ή οι μετανάστες είναι ομάδες πιο ευάλωτες στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό·

14. συνιστά στα κράτη μέλη να αυξήσουν τη στήριξη των οικογενειών και των ατόμων που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση μέσω κοινωνικών υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης·

Καταπολέμηση της φτώχειας με την εμβάθυνση της δημοκρατικής πολιτικής συμμετοχής

15. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν, σε διάφορα επίπεδα λήψης αποφάσεων, επαρκείς, αποτελεσματικούς και διαφανείς μηχανισμούς για την πολιτική συμμετοχή των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας στη λήψη αποφάσεων, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών που τους αφορούν·

16. προτείνει τη διεξαγωγή ετήσιας διάσκεψης με σκοπό την αξιολόγηση της εφαρμογής της στρατηγικής με ευρεία σύνθεση η οποία θα χαρακτηρίζεται από πολυμορφία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας·

17. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να ενισχύσει τα μέσα στήριξης των κοινωνικών οργανώσεων διαφόρων μορφών οι οποίες παρεμβαίνουν για την καταπολέμηση και την πρόληψη της φτώχειας·

Κατάλληλος θεσμικός συντονισμός και επαρκείς δημοσιονομικοί πόροι

18. θεωρεί ότι η επιτυχία της στρατηγικής θα εξαρτηθεί επίσης από τον κατάλληλο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων λήψης αποφάσεων και παρέμβασης·

19. θεωρεί ότι το πεδίο αρμοδιοτήτων σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών και περιφερειών για την επίτευξη του στόχου της εξάλειψης της φτώχειας θα πρέπει να καθοριστεί επαρκώς, με σεβασμό προς την αρχή της επικουρικότητας·

20. καλεί την Επιτροπή να εισαγάγει στη στρατηγική μια οριζόντια αρχή η οποία θα εστιάζει στις επιπτώσεις των τομεακών πολιτικών στη φτώχεια, και θα προβλέπει μεταξύ άλλων την υποχρεωτική διενέργεια εκ των προτέρων ανάλυσης επιπτώσεων·

21. συνιστά στο πλαίσιο της στρατηγικής να οριστεί ένας υπεύθυνος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε κράτος μέλος να ορίσει έναν εθνικό συντονιστή και να καταρτίσει εθνικό σχέδιο δράσης, στην εφαρμογή του οποίου θα συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και οργανισμοί που παρεμβαίνουν για την καταπολέμηση και την πρόληψη της φτώχειας·

22. ζητεί να ενισχυθεί το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) και να αξιοποιηθούν καλύτερα το ΕΚΤ +, το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους και το ΤΑΜΕ, προκειμένου να ενισχυθούν οι πολιτικές που συμβάλλουν στην εξάλειψη της φτώχειας·

23. επαναλαμβάνει ότι είναι αναγκαίο να αυξηθεί επειγόντως η χρηματοδότηση της εγγύησης για τα παιδιά, με ειδικό προϋπολογισμό ύψους τουλάχιστον 20 δισεκατομμυρίων ευρώ· επιμένει ότι ο ειδικός αυτός προϋπολογισμός πρέπει να ενσωματωθεί στο επόμενο ΠΔΠ, στον τομέα που αφορά το ΕΚΤ+.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η πρόταση έκθεσης αντιμετωπίζει τη φτώχεια ως παραβίαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των λαών και θεωρεί ότι τα δικαιώματα αυτά —πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά— πρέπει να γίνονται πλήρως σεβαστά, καθώς είναι οικουμενικά, αδιαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα, και πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο των πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας.

Η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός αντικατοπτρίζουν την άνιση κατανομή του πλούτου, είτε προέρχεται από εισοδήματα είτε συνδέεται με περιουσία.

Οι πολλαπλές υποκείμενες αιτίες και οι ποικίλες εκφάνσεις της φτώχειας καθιστούν επιτακτική την υιοθέτηση πολιτικών που αποσκοπούν στην κοινωνική συνοχή και αποτρέπουν την όξυνση των ανισοτήτων. Η αποτελεσματική καταπολέμηση της φτώχειας απαιτεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που καταπολεμά ολικά τη φτώχεια στις βαθύτερες αιτίες της με πολιτικές που δεν αντιμετωπίζουν αποσπασματικά ή με κατακερματισμένο τρόπο τη φτώχεια ούτε την εκλαμβάνουν ως φυσικό ή ανεξάλειπτο κοινωνικό φαινόμενο.

Το 2024 93,3 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ (21,0 % του πληθυσμού) βρίσκονταν αντιμέτωποι με τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ ήταν υψηλότερος για τις γυναίκες απ’ ό,τι για τους άνδρες (21,9 % έναντι 20,0 %). Σε ενωσιακό επίπεδο, η επαγγελματική κατάσταση ήταν ένας παράγοντας που επηρεάζει σημαντικά το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, το οποίο κυμαινόταν από 10,9 % για τους εργαζομένους έως 66,6 % για τους ανέργους. Το 2024 το 21,9 % του πληθυσμού της ΕΕ σε νοικοκυριά που αποτελούνται από οικογένειες με συντηρούμενα τέκνα αντιμετώπιζε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού·

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί οπισθοδρόμηση σε ορισμένους τομείς σε επίπεδο ΕΕ, όπως καταδεικνύουν οι δείκτες που αφορούν το ποσοστό των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας: η παιδική φτώχεια αυξήθηκε από 23,6 % το 2019 σε 24,2 % το 2024, ενώ η αποτελεσματικότητα της κοινωνικής προστασίας όσον αφορά τη μείωση της φτώχειας περιορίστηκε κατά την περίοδο 2021-2024 από 37,1 % σε 34,4 %.

Το σχέδιο δράσης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, που εγκρίθηκε το 2021, θέτει τον όχι μεγαλεπήβολο στόχο της μείωσης του αριθμού των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας κατά 15 εκατομμύρια, συμπεριλαμβανομένων 5 εκατομμυρίων παιδιών, έως το 2030. Η επιδίωξη αυτού μόνο του στόχου σημαίνει ότι περίπου 78 εκατομμύρια άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων 15 εκατομμυρίων παιδιών στην ΕΕ, θα εξακολουθήσουν να διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού σε εκείνο το χρονικό σημείο.

Συνεπώς, κατά την άποψη του εισηγητή, είναι σημαντικό, σε επίπεδο κρατών μελών και σε ενωσιακό επίπεδο, να οριστεί η εξάλειψη της φτώχειας ως πολιτικός στόχος κοινωνικής προόδου, τόσο στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση της φτώχειας και στα εθνικά σχέδια δράσης, όσο και στην αναθεώρηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Θεωρείται επίσης ότι ο στόχος αυτός θα πρέπει να ληφθεί υπόψη με τρόπο σφαιρικό σε όλες τις τομεακές πολιτικές. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές επιπτώσεις που ενδέχεται να

έχουν οι τομεακές αποφάσεις στη φτώχεια και η ανάγκη συντονισμού τους. Γι' αυτόν τον λόγο, θεωρείται σημαντικό να εισαχθεί η διενέργεια εκ των προτέρων ανάλυσης όσον αφορά τις επιπτώσεις των τομεακών πολιτικών στη φτώχεια.

Τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν τον σημαντικό αντίκτυπο που έχουν η πρόσβαση στην απασχόληση, οι δίκαιες απολαβές και οι κοινωνικές παροχές στη μείωση του κινδύνου φτώχειας.

Ωστόσο, αποκαλύπτουν επίσης τη ζοφερή πραγματικότητα των εργαζομένων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας λόγω των χαμηλών μισθών, της εργασιακής επισφάλειας, του μη συνεχούς χαρακτήρα όσον αφορά τις εργασιακές απολαβές ή της μερικής απασχόλησης.

Επιπλέον, αναδεικνύουν ότι οι γυναίκες πλήττονται από υψηλότερα επίπεδα φτώχειας ως αποτέλεσμα των διακρίσεων και των ανισοτήτων έναντι των ανδρών, καθώς αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες πρόσβασης στην απασχόληση, μισθολογικό χάσμα, απασχόληση σε επαγγέλματα χαμηλότερης έντασης δεξιοτήτων, σταδιοδρομίες που έχουν την τάση να είναι συντομότερης διάρκειας, ανισότητες όσον αφορά την αξία των συντάξεων και των κοινωνικών παροχών, άνιση κατανομή οικιακών καθηκόντων και παροχής φροντίδας, καθώς και δυσκολίες πρόσβασης σε ειδική υγειονομική περίθαλψη.

Ο εισηγητής θεωρεί απαραίτητο η στρατηγική να παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να υλοποιήσουν τον στόχο της πλήρους απασχόλησης ως κατευθυντήριας γραμμής για τις οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές·

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να προωθηθούν και να υποστηριχθούν πολιτικές για τη βελτίωση της ποιότητας της απασχόλησης και των συνθηκών εργασίας, να διερευνηθεί η δημιουργία ενός μέσου για την καταπολέμηση της φτώχειας μέσω της καθολικής πραγμάτωσης του δικαιώματος στην εργασία και του στόχου της πλήρους απασχόλησης και να παρουσιαστεί μια πρωτοβουλία ώστε να δοθεί συνέχεια στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με επαρκές ελάχιστο εισόδημα που θα διασφαλίζει την ενεργό κοινωνική και εργασιακή ένταξη και θα συμβάλλει στην εξάλειψη της φτώχειας.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης και αποτελεσματική κοινωνική προστασία των εργαζομένων και να προληφθεί η φτώχεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης με καθολική κάλυψη και αλληλέγγυο χαρακτήρα.

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγκρίνουν αποτελεσματικά μέτρα με στόχο την υλοποίηση της αρχής της «ίσης αμοιβής για ίση εργασία», ώστε να καταπολεμηθούν οι ανισότητες και οι εργασιακές διακρίσεις, ιδίως εκείνες που πλήττουν τις γυναίκες·

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εστιάσουν ιδιαιτέρως στη διασφάλιση της καθολικής πρόσβασης σε δημόσια, προσβάσιμη και ποιοτική υγειονομική περίθαλψη για τις μητέρες, τα νεογνά και τα παιδιά, καθώς και στην ανάπτυξη πολιτικών για την ενίσχυση των δικαιωμάτων μητρότητας, πατρότητας και γονεϊκότητας, προάγοντας την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, διευκολύνοντας την επάνοδο των γυναικών στην εργασία μετά την εγκυμοσύνη και την άδεια μητρότητας, και διασφαλίζοντας κατάλληλες συνθήκες για τον θηλασμό στον χώρο εργασίας·

Πρέπει επίσης να συνυπολογιστεί ότι οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι εθνοτικές μειονότητες και οι μετανάστες αποτελούν ομάδες πιο ευάλωτες στη

φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό και ότι τα παιδιά μετανάστες αντιπροσωπεύουν μεγάλο ποσοστό στην ομάδα που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας, και συνεπώς είναι απαραίτητο να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη κατάστασή τους κατά τον ορισμό μέτρων για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της φτώχειας.

Η παιδική φτώχεια απορρέει από την φτώχεια των οικογενειών και η απουσία ολοκληρωμένης αντιμετώπισης έχει ως αποτέλεσμα να παρατείνεται η φτώχεια στον κύκλο ζωής (αρχικά στην παιδική ηλικία, αργότερα στην εργασιακή ζωή και, τέλος, στη συνταξιοδότηση), ενώ αυξάνει την πιθανότητα διαγενεακής διατήρησης της φτώχειας.

Στις 14 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύστασή του σχετικά με μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά που έχουν ανάγκη θα έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως, για παράδειγμα, δωρεάν υπηρεσίες φροντίδας και εκπαίδευσης για την προσχολική ηλικία, δωρεάν εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων δραστηριοτήτων στα σχολεία και τουλάχιστον ενός υγιεινού γεύματος ανά σχολική ημέρα), δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, υγιεινή διατροφή και επαρκή στέγαση·

Αυτή η σημαντική συμβολή στην αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας στην ΕΕ, κατά την άποψη του εισηγητή, πρέπει να υποστηριχθεί από ειδικό κονδύλιο του προϋπολογισμού στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου ύψους τουλάχιστον 20 δισ. EUR, προκειμένου να παρασχεθούν με ενωσιακά κονδύλια τα χρηματοδοτικά μέσα για τη στήριξη των εθνικών σχεδίων δράσης στο πλαίσιο της εγγύησης για τα παιδιά.

Άλλο ζήτημα που χρήζει προσοχής είναι η αντιμετώπιση του στιγματισμού και των διακρίσεων των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας.

Η καταπολέμηση της φτώχειας συχνά αντιμετωπίζει εμπόδια όσον αφορά πολιτικές αντιλήψεις που στιγματίζουν τα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας και εισάγουν διακρίσεις εις βάρος τους. Θεωρούνται ψευδώς ως δικαιούχοι προνομίων και δικαιωμάτων τα οποία εικάζεται ότι οι υπόλοιποι πολίτες στερούνται. Οι ειδικές πολιτικές και τα μέτρα για την καταπολέμηση της φτώχειας στις διάφορες διαστάσεις της αναφέρονται συχνά ως υποτιθέμενη απόδειξη αυτών των προνομίων από τα οποία επωφελούνται τα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας.

Σε άλλες περιπτώσεις, οι λύσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας είναι αυτές που οδηγούν στον στιγματισμό των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας. Ένα παράδειγμα είναι η συχνή γκετοποίηση των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας σε συνοικίες κοινωνικής στέγασης, οι οποίες, ακόμη και όσον αφορά τον χωροταξικό σχεδιασμό και την πολεοδομική οργάνωση, συμβάλλουν στον κοινωνικό αποκλεισμό τους.

Η στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για να καταπολεμηθούν ο στιγματισμός και οι διακρίσεις εις βάρος των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας και για να διασφαλιστεί ότι η καταπολέμηση της φτώχειας αποσκοπεί στην κοινωνική τους ένταξη με την αντιμετώπιση των λεγόμενων συγκεκαλυμμένων εκφάνσεων φτώχειας και της μη αξιοποίησης των διαθέσιμων κοινωνικών παροχών.

Η καταπολέμηση της φτώχειας πρέπει να βασίζεται στην προώθηση πολιτικών που διασφαλίζουν τον αδιαίρετο και οικουμενικό χαρακτήρα των πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων. Οι πολιτικές αυτές παρέχουν διαρθρωτικές

λύσεις με γενικότερο αντίκτυπο στην κοινωνική συνοχή, δρώντας κατά του στιγματισμού και των διακρίσεων εις βάρος των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας, καθώς και κατά των εσφαλμένων προσεγγίσεων, όπως η ποινικοποίηση της φτώχειας. Οι λύσεις αυτές θα πρέπει να συμπληρώνονται από άμεσα ή έκτακτα μέτρα στήριξης, όπου είναι αναγκαίο, ώστε να ανταποκρίνονται καταλλήλως στις ιδιαιτερότητες των πιο ευάλωτων ομάδων.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστούν οι δημόσιες επενδύσεις σε πολιτικές που εγγυώνται καθολικές, δωρεάν και υψηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες, λαμβανομένης υπόψη της συμβολής τους για να διαρραγεί ο κύκλος της φτώχειας, ιδίως σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η ύδρευση και οι υποδομές αποχέτευσης, καθώς και η καθολική πρόσβαση σε αξιοπρεπή στέγαση, ενέργεια, μεταφορές, τρόφιμα και πολιτιστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή πρέπει να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προώθηση μιας στεγαστικής πολιτικής που θα διασφαλίζει την καθολική πρόσβαση σε αυτό το δικαίωμα, εξετάζοντας το ενδεχόμενο να λάβει ειδικά μέτρα για την κατάσταση των αστέγων. Η Επιτροπή πρέπει να αναπτύξει ένα σχέδιο που θα αποσκοπεί στην κάλυψη των στεγαστικών αναγκών όλων των πολιτών των χωρών της ΕΕ, το οποίο θα περιλαμβάνει τη δημιουργία πρόσθετης και ειδικής ενωσιακής χρηματοδότησης με σκοπό την επέκταση και τον επαναχαρακτηρισμό του δημόσιου στεγαστικού αποθέματος·

Ο εισηγητής θεωρεί ότι τα ψυχολογικά προβλήματα που προκύπτουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό δεν έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη στη στρατηγική της Επιτροπής για την ψυχική υγεία και στα εθνικά σχέδια δράσης. Συνεπώς, συνιστά στα κράτη μέλη να λάβουν ειδικά μέτρα εν προκειμένω.

Με βάση την αντίληψη ότι η φτώχεια συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, είναι ζωτικής σημασίας να θεσπιστούν μηχανισμοί προκειμένου τα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας να συμμετέχουν στη χάραξη, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών που τα αφορούν. Η θέσπιση τέτοιων μηχανισμών θα πρέπει να αποσκοπεί στην εμβάθυνση της δημοκρατικής συμμετοχής, της ενδυνάμωσης και της κοινωνικής χειραφέτησης των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας, καθώς και στην επίτευξη αποτελεσματικότερων και πιο δίκαιων αποτελεσμάτων των πολιτικών αυτών.

Ο εισηγητής πιστεύει επίσης ότι η επιτυχία της στρατηγικής θα εξαρτηθεί από τον ορθό συντονισμό μεταξύ των διαφόρων επιπέδων λήψης αποφάσεων και παρέμβασης και ότι, επομένως, με γνώμονα την αρχή της επικουρικότητας, θα πρέπει να καθοριστεί σαφώς και επαρκώς το πεδίο των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, των κρατών μελών και των περιφερειών για την επίτευξη του στόχου της εξάλειψης της φτώχειας.

Ο εισηγητής προτείνει τη διεξαγωγή ετήσιας διάσκεψης για την αξιολόγηση της εφαρμογής της στρατηγικής με ευρεία σύνθεση η οποία θα χαρακτηρίζεται από πολυμορφία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας·

Βάσει της θετικής εμπειρίας που αποκομίστηκε από την εγγύηση για τα παιδιά, συνιστάται στο πλαίσιο της στρατηγικής να οριστεί ένας υπεύθυνος στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε κράτος μέλος να ορίσει έναν εθνικό συντονιστή και να καταρτίσει εθνικό σχέδιο δράσης, στην εφαρμογή του οποίου θα συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και οργανισμοί που παρεμβαίνουν για την καταπολέμηση και την πρόληψη της φτώχειας·

Η στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας θα πρέπει να αναγνωρίζει και να στηρίζει τη δράση των διαφόρων κοινωνικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται για την καταπολέμηση και την πρόληψη της φτώχειας, ιδίως με παρεμβάσεις οι οποίες παρέχουν άμεση στήριξη στα άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας.

Το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο θα πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση των πολιτικών και της κοινωνικής στήριξης που συμβάλλουν στην εξάλειψη της φτώχειας, ενισχύοντας σημαντικά το ΕΚΤ +, το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους και το ΤΑΜΕ και προωθώντας την αποτελεσματικότερη αξιοποίησή τους.